

Σύμφωνα με τον Σύλλογο Επιστημόνων Λογοπαθολόγων – Λογοθεραπευτών Ελλάδος (ΣΕΛΛΕ) τα **στάδια ανάπτυξης του λόγου** είναι :

(0 – 6 μηνών)

- Το μωρό αντιδρά στους ήχους, κοιτάζει ή στρέφει το κεφάλι του προς την πηγή τους
- Παράγει ήχους
- Χρησιμοποιεί ήχους ή χειρονομίες για να υποδείξει ανάγκες
- Χρησιμοποιεί διαφορετικό κλάμα για να εκφράσει διαφορετικές ανάγκες
- Χαμογελάει όταν του μιλάνε
- Ποικίλει σε ύφος και ένταση η φωνή του

(7 – 12 μηνών)

- Καταλαβαίνει το ναι και το όχι
- Καταλαβαίνει & αποκρίνεται στο όνομά του
- Ακούει και μιμείται περισσότερους ήχους
- Αναγνωρίζει λέξεις που σχετίζονται με συνιθισμένα αντικείμενα
- Χρησιμοποιεί μεγάλη ποικιλία ήχων όταν μουρμουρίζει, τους οποίους αρχίζει να τους μετατρέπει σε ακατάληπτη γλώσσα
- Μιμείται μερικούς ήχους και μελωδίες ενηλίκων
- Ακούει όταν του μιλάς
- Χρησιμοποιεί ουσιαστικά (π.χ μαμά – μπαμπά)
- Έχει εκφραστικό λεξιλόγιο 1 – 3 λέξεις
- Κατανοεί απλές εντολές

(13 – 18 μηνών)

- Χρησιμοποιεί ηχολαλία & μη καταληπτή ομιλία
- Παραλείπει μερικά αρχικά σύμφωνα & σχεδόν όλα τα τελικά σύμφωνα
- Ακολουθεί απλές εντολές
- Αναγνωρίζει 1 – 3 μέρη του σώματος
- Έχει εκφραστικό λεξιλόγιο από 3 έως 20 ή περισσότερες λέξεις (κυρίως ουσιαστικά)
- Συνδιάζει χειρονομίες και λόγο
- Ονομάζει οικία αντικείμενα

(19 – 24 μηνών)

- Χρησιμοποιεί λέξεις πιο συχνά από ασυνάρτητη ομιλία
- Είναι 25 έως 50 % κατανοητό στους ξένους
- Αρχίζει να συνδιάζει ουσιαστικά με ρήματα
- Αρχίζει να χρησιμοποιεί αντωνυμίες
- Χρησιμοποιεί κατάλληλο χρωματισμό στη φωνή για τις ερωτήσεις
- Απαντά στην ερώτηση “Τι είναι αυτό;”
- Διασκεδάζει ακούγοντας δυσκολίες
- Γνωρίζει 5 μέρη του σώματός του

- Ονομάζει επακριβώς μερικά οικία αντικείμενα
- Χρησιμοποιεί προτάσεις με 2 – 3 λέξεις
- Λέει το όνομά του
- Ακολουθεί σύνθετες οδηγίες

(2 – 3 ετών)

- Ο λόγος του είναι κατανοητός
- Συνεχίζει να ηχολαλεί όταν συναντά δυσκολίες στο λόγο
- Καταλαβαίνει το (ένα) και τα (πολλά)
- Εκφράζει την ανάγκη για τουαλέτα (πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά)
- Ζητάει αντικείμενα με το όνομά τους
- Δείχνει εικόνες σε βιβλίο ονομάζοντές τις
- Αναγνωρίζει διάφορα μέρη του σώματός του
- Ακολουθεί απλές εντολές και απαντά στις απλές ερωτήσεις
- Απολαμβάνει να ακούει μικρές ιστορίες και τραγούδια
- Κάνει ερωτήσεις με μία – δύο λέξεις
- Χρησιμοποιεί φράσεις τριών – τεσσάρων λέξεων με υποκείμενο – ρήμα – αντικείμενο
- Χρησιμοποιεί μερικές προθέσεις, άρθρα, ρήματα στον ενεστώτα, ομαλό πληθυντικό & ανώμαλους τύπους στον αόριστο
- Παρουσιάζει πολλαπλά γραμματικά λάθη
- Καταλαβαίνει τα περισσότερα πράγματα από αυτά που του λέγονται
- Μιλάει με δυνατή φωνή
- Χρησιμοποιεί σωστά τα φωνήεντα
- Χρησιμοποιεί σωστά τα σύμφωνα σε αρχική θέση
- Χρησιμοποιεί το βοηθητικό “είναι”

(3 – 4 ετών)

- Καταλαβαίνει τη λειτουργία των αντικειμένων
- Καταλαβαίνει διαφορές στις έννοιες (σταματάω – ξεκινάω, μικρό – μεγάλο, μέσα – έξω, πάνω – κάτω)
- Ακολουθεί εντολές που αποτελούνται από δύο & τρία μέρη
- Ρωτάει και απαντάει σε απλές ερωτήσεις (ποιος, τί, πού, γιατί)
- Συχνά κάνει ερωτήσεις & ζητά λεπτομέρειες στις απαντήσεις
- Χρησιμοποιεί την ομιλία για να εκφράσει συναισθήματα
- Χρησιμοποιεί 4 με 5 λέξεις στις προτάσεις
- Αναγνωρίζει αντικείμενα με το όνομά τους
- Χειρίζεται επιδέξια τους ενήλικες
- Χρησιμοποιεί ρήματα και ουσιαστικά πιο συχνά
- Έχει αίσθηση του παρελθόντος και του μέλλοντος
- Ο λόγος του είναι 80 % καταληπτός

- Η γραμματική βελτιώνεται αν και κάποια λάθει επιμένουν
- Κατάλληλη χρήση του “είμαι” και του “είναι” στις προτάσεις
- Βάζει 2 γεγονότα σε χρονολογική σειρά

- Συμμετέχει σε συζητήσεις

(4 – 5 ετών)

- Κατανοεί τις έννοιες των αριθμών ως το 3
- Αναγνωρίζει 1 έως 3 χρώματα
- Μετράει ως το 10 μηχανικά
- Χρησιμοποιεί γραμματικά σωστές προτάσεις
- Χρησιμοποιεί 4 ως 8 λέξεις
- Απαντά σε σύνθετες ερωτήσεις που αποτελούνται από 2 μέρη
- Ρωτάει για ορισμούς λέξεων
- Παράγει σύμφωνα με 90 % ακρίβεια
- Ο λόγος του είναι συνήθως καταληπτός από τους ξένους
- Μιλά σχετικά με εμπειρίες στο σχολείο, σε σπίτια φίλων κ.τ.λ
- Μεταδίδει με ακρίβεια μια μεγάλη ιστορία
- Δίνει προσοχή σε μια ιστορία και απαντά σε απλές ερωτήσεις σχετικά με αυτή

(5 – 6 ετών)

- Ονομάζει έξι βασικά χρώματα και 3 βασικά σχήματα
- Ακολουθεί εντολές που αποτελούνται από 3 μέρη
- Κάνει ερωτήσεις με το “πώς”
- Απαντά λεκτικά στο “Γεια” και στο “Τι κάνεις”
- Ονομάζει τα αντίθετα
- Ονομάζει διαδοχικά τις ημέρες τις εβδομάδας
- Μετρά έως το 30 μηχανικά
- Ανταλλάσει πληροφορίες και κάνει ερωτήσεις
- Χρησιμοποιεί προτάσεις με λεπτομέρειες
- Αναμεταδίδει με ακρίβεια μια ιστορία
- Τραγουδά ολόκληρα τραγούδια και απαγγέλει παιδικά ποιηματάκια
- Επικοινωνεί εύκολα με ενήλικες και άλλα παιδιά